

„Jak ważny jest dla mnie drugi człowiek?” – scenariusz lekcji języka polskiego poświęcony kształtowaniu postaw empatycznych

KLUCZOWE ZAGADNIENIA

- życzliwość,
- troska,
- zaangażowanie w kontakt,
- bezinteresowność,
- spontaniczność,

CELE LEKCJI

- związane z kształtowaniem postaw:

- uczniowie z szacunkiem i życzliwością traktują drugiego człowieka,
- uczniowie dostrzegają wartość otwarcia się na potrzeby drugiego człowieka;

- związane z kształtowaniem umiejętności polonistycznych:

- uczniowie opisują odczucia, jakie wzbudzają w nich dzieła literackie i audiowizualne,
- uczniowie omawiają na podstawie literatury i teledysku podstawowe i ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne – przyjaźń, cierpienie, lęk, nadzieja, samotność, inność,
- uczniowie uwzględniają w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do sztuk audiowizualnych.

MATERIAŁY

- kostki metodyczne,
- tablica/flipchart,
- patyczki z imionami uczniów,
- rzutnik,

- komputer – z dostępem do sieci,
- głośniki,
- wydrukowane zadania dla grup,
- telefony uczniów,
- fragmenty *Kwiatu kalafiora* M. Musierowicz,
- wydrukowane kryteria interpretacji do samooceny,
- małe kartki typu post-it do ewaluacji zajęć,

PRZED ZAJĘCIAMI

Scenariusz zakłada, że uczniowie znają pojęcie empatii. Jeśli nie, warto poprosić ich o obejrzenie tych krótkich filmików i o zapisanie paru cech empatii:

https://www.youtube.com/watch?list=PLBGigHis7Bps59DFP8ckySpF5D12iv5G-&time_continue=10&v=xR7ItK4NIIU

https://www.youtube.com/watch?v=uqu0qd2_n6M&index=2&list=PLBGigHis7Bps59DFP8ckySpF5D12iv5G-

<https://www.youtube.com/watch?v=EU3sCdNpZ0k&list=PLBGigHis7Bps59DFP8ckySpF5D12iv5G-&index=3>

<https://www.youtube.com/watch?v=VVasNZ8DC7g&list=PLBGigHis7Bps59DFP8ckySpF5D12iv5G-&index=7>.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Część pierwsza

1. Najpierw przedstaw uczniom (na tablicy/flipcharcie) pytanie kluczowe: „Do czego są nam potrzebni inni ludzie? Jak ważny jest dla mnie drugi człowiek?”. Poproś o luźne wypowiedzi uczniów na ten temat.
2. Przedstaw temat lekcji, cele dla uczniów i kryteria sukcesu:

Po lekcji:

- będziecie wiedzieli, jakie znaczenie ma troska i życzliwość w kontaktach z ludźmi,
- uświadomicie sobie, że empatia wymaga od nas aktywnego zaangażowania w kontakt,
- będziecie potrafili zinterpretować teledysk muzyczny.

Kryteria sukcesu:

- potrafisz wymienić co najmniej trzy elementy sprzyjające budowaniu pozytywnych relacji między ludźmi,
  - potrafisz wymienić trzy elementy przydatne do analizy teledysku i wykorzystujesz je w interpretacji.
3. Sprawdź rozumienie celów lekcji: poproś, by wylosowane za pomocą patyczków osoby odniosły się ustnie do kolejnych celów.
  4. Zadanie na dobry początek – powiązanie z wcześniejszą wiedzą: poproś wybranego ucznia o rzut kostką metodyczną (pola niebieskie) i o odpowiedź na wylosowane pytanie. Staraj się odnosić wypowiedzi uczniów do ich wiedzy na temat empatii.

Część druga

1. Obejrzyjcie razem teledysk do utworu Artura Rojka „Beksa” (tu: <https://www.youtube.com/watch?v=AYOis02tujl>). Poproś, by w parach uczniowie podzielili się swoimi wrażeniami, powiedzieli o emocjach, jakie wzbudził w nich ten teledysk. Przysłuchuj się rozmowom.
2. Za pomocą aplikacji Random Picker (zobacz tu: <https://www.classtools.net/random-name-picker/>) lub jakiegokolwiek innej metody (wybierz na przykład stąd: <http://zpasjidonauczania.weebly.com/blog/co-dwie-glowy-to-nie-jedna-czyli-jak-dobierac-w-parygrupy>) – podziel uczniów na trzy zespoły).
3. Przekaż zespołom instrukcje do zadania, omów je, a następnie przysłuchuj się pracy i jeśli trzeba - udzielaj wsparcia (uczniowie mogą używać własnych telefonów do wykonania zadania):

Grupa 1: TEKST (tu:

http://www.tekstowo.pl/piosenka,artur_rojek,beksa.html)

Pracujecie z tekstem tego utworu. Przeczytajcie go, postarajcie się „zapomnieć” o widzianym przed chwilą teledysku i odpowiedzcie na pytania:

- ✓ Kim jest podmiot liryczny tego utworu?
- ✓ Jaki nastrój panuje w utworze?
- ✓ Co wynika z tytułu? Jak tytuł wiąże się z tekstem?
- ✓ Jaka jest wymowa tego tekstu?

Grupa 2: OBRAZ

Skupcie się na samym obrazie, obejrzyjcie jeszcze raz teledysk, bez dźwięku. Postarajcie się odpowiedzieć na pytania:

- ✓ Kim jest główny bohater tego filmu?
- ✓ Jaki nastrój panuje w filmie?
- ✓ Co wynika z tytułu? Jak tytuł wiąże się z filmem?
- ✓ Jaka jest wymowa tego filmu?

Grupa 3: MUZYKA

Wysłuchajcie tego utworu bez patrzenia na film. Skupcie się na muzyce i ścieżce wokalnej. Postarajcie się odpowiedzieć na pytania:

- ✓ Kim jest główny bohater tej piosenki?
- ✓ Jaki nastrój w niej panuje?
- ✓ Co wynika z tytułu? Jak tytuł wiąże się z muzyką?
- ✓ Jaka jest wymowa tego utworu?

4. Podsumuj zadanie w formie tabeli na tablicy lub na flipcharcie: wylosowani za pomocą patyczków uczniowie podchodzą do tablicy i zapisują odpowiedzi na pytania, nad którymi pracowali:

TEKST	OBRAZ	MUZYKA

5. Poproś uczniów o sformułowanie wniosków z zadania (za pomocą zdań niedokończonych) – uczniowie mogą konsultować się z osobą siedzącą najbliżej:

- ◆ Teledysk interpretujemy nieco odmiennie w zależności od warstwy, którą bierzemy pod uwagę, ponieważ...
- ◆ Na wymowę całego teledysku najsilniejszy wpływ ma według mnie..., ponieważ...
- ◆ Kiedy człowiek jest samotny, czuje...

- ◆ Gdyby człowiek otworzył się na kontakt z drugim, jego życie...
- ◆ Ten teledysk uświadomił mi, że...

Część trzecia

1. Zadaj uczniom pytanie: jakie macie pomysły na budowanie pozytywnych relacji z drugim człowiekiem? i w formie burzy mózgów sformułujcie odpowiedzi na tablicy/flipcharcie.
2. Praca indywidualna: uczniowie czytają fragmenty książki M. Musierowicz *Kwiat kalafiora*. Następnie tworzą krótkie interpretacje według podanych kryteriów; na koniec dokonują samooceny swoich tekstów.

Kryteria:

- do tekstu tworzę pytania rozpoczynające się od słów: dlaczego? Jak? Co by było, gdyby...?
- w interpretacji staram się zawrzeć odpowiedzi na te pytania,
- mój tekst ma długość około jednej strony,
- nie popełniam błędów językowych, ortograficznych i interpunkcyjnych (dopuszczalne po dwa błędy).

Uczniowie pracują w skupieniu. Gdy przechodzą do etapu samooceny, udzielaj im pomocy (zwłaszcza przy identyfikacji błędów).

3. Spośród chętnych uczniów (którzy zgadzają się na publiczne odczytanie prac) wybierz dwie/trzy interpretacje, przeczytaj i udziel ustnej informacji zwrotnej według schematu:
  - ❖ Co było mocną stroną pracy?
  - ❖ Jakie błędy pojawiły się?
  - ❖ Jak można poprawić błędy?
  - ❖ O czym warto pamiętać w przyszłości?

Staraj się angażować uczniów do formułowania kolejnych elementów informacji zwrotnej.

4. Podsumowanie zajęć: zachęć uczniów do odniesienia się do celów lekcji i skomentowania stopnia ich realizacji. Zaproś do uzupełnienia schematu „kosz i walizka” umieszczonego na tablicy/na flipcharcie (jeśli nie znasz, więcej tu: <http://www.superbelfrzy.edu.pl/pomyslodajnia/aktywna-ewaluacja-zajec/>). Skomentuj ich wnioski.
5. Dla chętnych - kontynuacja wątku w domu: uczniowie odpowiadają na pytanie kluczowe i/lub tworzą „pozytywne

wydzieranki" (takie jak tu:

<http://wysokieloty.pspo.edu.pl/2017/11/szkoa-z-dobrym-klimatem.html>).